

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja taristuminister
määrus
terviktekst
25.08.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 22.08.2023, 3

Gaasituru toimimise võrgueeskiri¹

Vastu võetud 28.07.2017 nr 41

[RT I, 29.07.2017, 6](#)

jõustumine 01.08.2017

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.06.2019	RT I, 26.06.2019, 11	01.01.2020
21.12.2020	RT I, 29.12.2020, 8	01.01.2021, osaliselt 10.01.2021
13.09.2022	RT I, 16.09.2022, 5	19.09.2022
22.06.2023	RT I, 05.07.2023, 7	08.07.2023
17.08.2023	RT I, 22.08.2023, 2	25.08.2023

Määrus kehtestatakse [maagaasiseaduse](#) § 6¹ lõike 3, § 10² lõigete 6 ja 7, § 12 lõigete 11, 12 ja 13, § 12² lõike 3, § 17³ lõike 2 ja § 24 lõigete 1² ja 6 ning § 36¹ lõike 2 ja § 36³ lõike 2 alusel.
[[RT I, 22.08.2023, 2](#)- jõust. 25.08.2023]

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

Käesoleva määrusega kehtestatakse:

- 1) nõuded ja kord avatud tarnija vahetamiseks;
- 2) turuosaliste vahelise andmevahetuse nõuded;
- 3) bilansikohustusega seotud õigused ja kohustused;
- 4) bilansihalduri püsi- ja muutgarantii määramise tingimused;
- 5) andmevahetusplatvormile andmete esitamise kord;
[[RT I, 22.08.2023, 2](#)- jõust. 25.08.2023]
- 6) gaasisüsteemi sisestatava gaasi ja biometaan kvaliteedinõuded;
- 7) gaasikoguste energiaühikutesse teisendamise lähteandmed ja juhised, millest võrguettevõtja peab mõõdetud gaasikoguste energiaühikutesse teisendamisel lähtuma;
- 8) mõõtesüsteemi kauglugemise funktsioonile ülemineku kohustus, tähtaeg ja kord;
[[RT I, 26.06.2019, 11](#)- jõust. 01.01.2020]
- 9) kolmanda riigi ja Eesti Vabariigi vahelise ülekandevõrgu või tootmisetapi torustiku käitamist käsitleva lepingu sõlmimisest ja muutmisest teavitamise kord;
[[RT I, 29.12.2020, 8](#)- jõust. 10.01.2021]
- 10) tarbijate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1938, mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010 (ELT L 280, 28.10.2017, lk 1–56), artiklis 11 nimetatud hädaolukorras tarbijarühmadesse määramise põhimõtted;
[[RT I, 16.09.2022, 5](#)- jõust. 19.09.2022]
- 11) solidaarsuslepingu täitmise kord Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1938 artiklis 13 sätestatud põhimõtete järgi.
[[RT I, 22.08.2023, 2](#)- jõust. 25.08.2023]

§ 2. Terminid

Käesolevas määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) EIC-kood on unifiitseeritud kodeerimissüsteemi alusel turuosalisele ja mõõtepunktile määratud unikaalne identifikaator, mis on vajalik gaasiturul tegutseva turuosalise kohta käiva infovahetuse automatiseerimiseks;
- 2) mõõtepunkt on koht gaasitorustikul, kus mõõdetakse gaasitoru ristlõiget läbivat gaasikogust;
- 3) tarbimiskoht on turuosalise gaasipaigaldise võrgulepinguga määratud mõõtepunkt või kogum mõõtepunkte, mis on turuosalise gaasipaigaldise kaudu omavahel füüsiliselt ühendatud ning mille kohta on turuosalisel võimalik sõlmida avatud tarne leping kehtiva võrgulepingu olemasolu korral;
- 4) kauglugemisseade on mõõtesead, mis vähemalt bilansiperioodide kaupa salvestab ja talletab mõõtepunkti läbiva gaasi koguste mõõtetulemusi ning võimaldab neid automaatselt edastada;
- 5) kohtlugemisseade on mõõtesead, mis ei võimalda mõõtepunkti läbiva gaasi koguste mõõtetulemusi bilansiperioodide kaupa automaatselt edastada;
- 6) mõõteandmed on mõõteseadmega mõõdetud gaasikogus, mis on läbinud mõõtepunkti;
- 7) piirimõõtepunkt on kahe võrguettevõtja võrkude piiril olev mõõtepunkt;
- 8) virtuaalne mõõtepunkt on vahend nende turuosaliste gaasikoguste määramiseks, kellele võrgulepingu kohaselt ei paigaldata mõõtesüsteemi, või kui tarbimiskoguste määramiseks on vaja kasutada erinevates mõõtepunktides mõõdetud gaasikoguseid.

1¹. peatükk

Mõõtesüsteemi kauglugemise funktsioon

[RT I, 26.06.2019, 11- jõust. 01.01.2020]

§ 2¹. Mõõtesüsteemi kauglugemise funktsioon

Võrguettevõtja tagab, et maagaasiseaduse § 24 lõigetes 1³ ja 1⁴ nimetatud mõõtepunktide gaasikoguste mõõteandmed edastatakse võrguettevõtjale kauglugemise teel.

[RT I, 26.06.2019, 11- jõust. 01.01.2020]

1². peatükk

Kolmanda riigi ja Eesti Vabariigi vahelise ülekandevõrgu või tootmisetapi torustiku käitamist käsitleva lepingu sõlmimisest ja muutmisest teavitamine

[RT I, 29.12.2020, 8- jõust. 10.01.2021]

§ 2². Läbirääkimiste alustamisest teavitamine

(1) Maagaasiseaduse § 36¹ lõikes 1 nimetatud loa taotlus esitatakse Euroopa Komisjonile vähemalt viis kuud enne kolmanda riigi ja Eesti Vabariigi vahelise ülekandevõrgu või tootmisetapi torustiku käitamist käsitleva lepingu (edaspidi käesolevas peatükis *leping*) sõlmimiseks või muutmiseks vajalike läbirääkimiste algust.

(2) Lõikes 1 nimetatud loa taotlusele lisatakse dokumendid selle kohta, mille üle lepingut käsitlevaid läbirääkimisi peetakse ning mis on läbirääkimiste eesmärk.

[RT I, 29.12.2020, 8- jõust. 10.01.2021]

§ 2³. Lepingu sõlmimisest ja muutmisest teavitamine

(1) Kliimaministerium teavitab igakuiselt Euroopa Komisjoni lepingu sõlmimise ja muutmise üle peetavate läbirääkimiste käigust.

[RT I, 05.07.2023, 7- jõust. 08.07.2023]

(2) Kui Euroopa Komisjon soovib osaleda lepingu sõlmimise või muutmisega seotud läbirääkimistel, võimaldab Kliimaministerium Euroopa Komisjoni läbirääkimistel osalemise lähtuvalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusest nr (EL) 2017/684, millega luuakse liikmesriikide ja kolmandate riikide valitsuste vahelisi energiakokkuleppeid ja mittesiduvaid leppeid käsitlev teabevahetusmehhanism ning tunnustatakse kehtetuks otsus nr 994/2012/E (ELT L 99, 12.4.2017, lk 1–9).

[RT I, 05.07.2023, 7- jõust. 08.07.2023]

(3) Vähemalt 90 päeva enne lepingu allkirjastamist edastab Kliimaministerium Euroopa Komisjonile ülevaate läbirääkimiste tulemustest koos allkirjastamisele kuuluva lepingu tekstiga.

[RT I, 05.07.2023, 7- jõust. 08.07.2023]

(4) Kliimaministerium teavitab Euroopa Komisjoni lepingu allkirjastamisest ja jõustumisest ning lepinguga kaasnevatest muudatustest viivitamatult pärast lepingu allkirjastamist.

[RT I, 05.07.2023, 7- jõust. 08.07.2023]

(5) Kliimaministerium esitab viivitamatult pärast lepingu allkirjastamist sõlmitud või muudetud lepingu nende liikmesriikide reguleerivatele asutustele, kelle territooriumi lepinguga hõlmatud taristu läbib.
[RT I, 05.07.2023, 7- jõust. 08.07.2023]

2. peatükk Bilansivastutus

1. jagu Bilansihalduri garantii

§ 3. Bilansihalduri garantii

(1) Bilansilepinguga võetud kohustuste täitmise tagamiseks esitatava bilansihalduri püsigarantii summa on 30 000 eurot, mis peab kehtima kogu bilansilepingu kehtivuse aja ja vähemalt neli kuud pärast lepingu lõppemist. Bilansihaldur võib püsigarantii tagada ka deponiidkanadena süsteemihalduri kontole.

(2) Kui bilansihaldur ei ole täitnud bilansilepingus sätestatud nõudeid, võib süsteemihaldur nõuda bilansihaldurilt muutgarantii esitamist. Muutgarantii suuruseks on muutgarantii esitamisele või muutgarantii muutmise otsustamisele eelnenud poolteisekordsel bilansiga seotud rahalise arvelduse aluseks oleval perioodil (edaspidi *arvestusperiood*) bilansihalduri ostetud eabilansi gaasi eest makstav summa, millest on lahutatud samal ajavahemikul bilansihaldurilt ostetud eabilansi gaasi eest makstav summa.

(3) Kui muutgarantii summat ei ole võimalik määrata käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud viisil, määrab süsteemihaldur muutgarantii suuruse, lähtudes poolteisekordsel arvestusperioodil bilansihalduri eeldatavasti ostetava eabilansi gaasi eest makstavast summast, millest on lahutatud samal ajavahemikul bilansihaldurilt eeldatavalt ostetava eabilansi gaasi eest makstav summa.

(4) Süsteemihaldur määrab bilansihalduri esitatava muutgarantii summa ja vajaduse korral muudab seda, lähtudes käesoleva paragrahvi lõigetest 2, 3 ja 5.

(5) Bilansihalduri nõudel vähendab süsteemihaldur muutgarantii summat, kui käesoleva paragrahvi lõike 2 või 3 kohaselt määratav summa oleks oluliselt väiksem bilansihaldurile viimati määratud muutgarantii summast. Süsteemihaldur suurendab muutgarantii summat, kui lõike 2 või 3 kohaselt määratav summa oleks oluliselt suurem bilansihaldurile viimati määratud muutgarantii summast.

(6) Bilansihaldur hoiab muutgarantii kehtivana selle summa ulatuses, mille on süsteemihaldur käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel määranud.

2. jagu Bilansiselgitusega seotud andmed

§ 4. Energiaühikute arvestus bilansiselgituseks

(1) Bilansiselgitusel on energiaühik kilovatt-tund. Gaasikoguste energiaühikutesse teisendamisel lähtutakse käesoleva määruse §-des 20 ja 21 esitatud põhimõtetest.

(2) Gaasikoguse teisendamisel energiaühikutesse kasutatakse vastavaks bilansiperioodiks võrguettevõtja veebilehel avaldatud gaasi ülemist kütteväärtust. Kui võrku siseneb gaasi rohkem kui ühest sisendpunktist, arvutatakse gaasi kütteväärtus võrgu kõikidesse sisendpunktidesse sisenenud gaasi kaalutud keskmise ülemise kütteväärtusena.

3. peatükk Avatud tarnija vahetamine ja turuosaliste andmevahetus

1. jagu

Tarbimiskohaga seotud turuosalise vahetamine

§ 5. Avatud tarnijate nimekiri

Süsteemihaldur avaldab oma veebilehel avatud tarnijate nimekirja, milles on järgmised andmed:

- 1) avatud tarnija nimi;
- 2) asukoha aadress ja tegevuskoht;
- 3) telefoninumber ja e-posti aadress;
- 4) äriregistri kood;
- 5) avatud tarnija EIC-kood.

§ 6. Avatud tarnija vahetamine

(1) Avatud tarnet saab ühes tarbimiskohas osutada üks avatud tarnija bilansiperioodi lõikes.

(2) Turuosaline saab tarbimiskoha avatud tarnijat vahetada, kui tarbimiskoha kohta on olemas kehtiv võrguleping ning kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud andmed on õiged.

(3) Kui avatud tarnija lõpetab avatud tarne lepingu, esitab tarnija andmevahetusplatvormile asjakohase teate vähemalt maagaasiseaduse § 10¹ lõikes 8 nimetatud tähtaja jooksul enne lepingu lõpetamist.

(4) Kui turuosaline sõlmib lepingu uue avatud tarnijaga, esitab uus avatud tarnija neljateistkümne päeva jooksul enne soovitud tarnijavahetust andmevahetusplatvormi kaudu asjaomasele võrguettevõtjale järgmised andmed:

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

- 1) turuosalise identifikaator;
- 2) uue avatud tarnija EIC-kood;

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

3) tarbimiskoha mõõtepunkti EIC-kood või -koodid, kui mõõtepunkte on tarbimiskohas mitu; 4) avatud tarnija vahetumise aeg.

(4¹) Kui avatud tarnija edastab andmevahetusplatvormile lõikes 4 sätestatud andmed, edastatakse andmevahetusplatvormi kaudu avatud tarnija vahetamise registreerimise info senisele ja uuele avatud tarnijale 24 tunni jooksul registreerimisest arvates.

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 1 nimetatud turuosalise identifikaator on füüsilisel isikul isikukood ning juriidilisel isikul äriregistri kood, isiku- või äriregistri koodita isikul muu unikaalne dokumendinumbr.

(6) Avatud tarnija vahetub kalendrikuu vahetusel esimesel bilansiperioodil.

(7) Mõõtepunktides, kus mõõteandmete edastamine toimub kauglugemisseadmega, fikseerib võrguettevõtja arvestuse aluseks oleva gaasi koguse kauglugemisseadmega edastatud andmete alusel.

§ 7. Tarbija vahetumine

(1) Tarbija vahetumisel sõlmib uus tarbija tarbimiskoha mõõtepunkti kohta võrgulepingu ning avatud tarne lepingu. Ühe mõõtepunkti kohta saab sõlmida ühe avatud tarne lepingu ja ühe võrgulepingu.

(2) Avatud tarnija esitab võrguettevõtjale käesoleva määruse § 6 lõike 4 punktides 1–3 nimetatud informatsiooni ja teatab avatud tarne lepingu jõustumise päeva.

(3) Avatud tarne lepingu alusel saab gaasi tarbida alates võrgulepingu jõustumise kuupäevast.

(4) Uue võrgulepingu korral on võrguettevõtjal võimalus sisestada võrgulepingut andmevahetusplatvormi üks päev enne võrgulepingu alusel võrguteenuse alustamise kuupäeva.

(5) Uue võrgulepingu korral on avatud tarnijal võimalus avatud tarne lepingut sisestada andmevahetusplatvormi kuni kaks päeva pärast uue võrgulepingu alusel võrguteenuse alustamise kuupäeva.

§ 8. Avatud tarne lepingu sõlmimine tarbija või tootja vahetumisel

(1) Kui tootja või tarbija vahetub, sõlmib tarbimis- või tootmiskoha uus tarbija või tootja uue avatud tarne lepingu hiljemalt eelmise lepingu lõppemise ajaks.

(2) Võrgulepingu lõpetamise korral lõpeb avatud tarne leping võrgulepingu lõppemise päeva bilansiperioodi lõpus.

§ 9. Bilansihalduri vahetamine

(1) Avatud tarnija teatab võrguettevõtjale bilansihalduri vahetamisest vähemalt 14 kalendripäeva ette.

(2) Avatud tarnija võib bilansihaldurit vahetada kalendrikuu vahetudes esimesel bilansiperioodil.

§ 10. Võrguettevõtja vahetumine

Kui võrguettevõtja tegevuspiirkonna muutmise tulemusel satub turuosalise liitumispunkti asukoht teise võrguettevõtja tegevuspiirkonda, teatab võrguteenust osutav võrguettevõtja sellest vähemalt 30 kalendripäeva ette:

- 1) avatud tarnijale, kes osutab avatud tarne teenust liitumispunktis, mille suhtes võrguettevõtja vahetub;
- 2) turuosalisele, kelle võrguettevõtja vahetub.

2. jagu Avatud tarne ahela bilansivastutus

§ 11. Avatud tarne tagamine avatud tarne lepinguta

(1) Kui turuosalisel ei ole avatud tarnijaga avatud tarne lepingut, loetakse tema avatud tarnijaks kuni uue lepingu sõlmimiseni see võrguettevõtja, kelle võrguga on tema tarbimiskoht ühendatud.

(2) Avatud tarne lepingu puudumisel ei saa avatud tarnija ega võrguettevõtja gaasiturul tegutseda.
[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

(3) Võrguettevõtja võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avatud tarne teenuse osutamiseks nimetada müüja, kes võrguettevõtja võrguga ühendatud turuosalisele avatud tarne osutab.

(4) Võrguettevõtja osutab turuosalisele käesoleva paragrahvi kohaselt avatud tarne:

- 1) võrgust võetud gaasi koguse eest bilansigaasi hinnaga, millele lisab põhjendatud kulutuste summa;
- 2) võrku antud gaasi koguse eest tasuta.

(5) Avatud tarne ahela bilansivastutusega seotud andmevahetus korraldatakse andmevahetusplatvormi kaudu.

3. jagu Gaasituru andmevahetus

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

§ 12. Andmevahetus

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

(1) Turuosaliste andmevahetus toimub andmevahetusplatvormi kaudu.

(2) Käesoleva määruse tähenduses on andmete andmevahetusplatvormi kaudu esitamine andmete kättesaadavaks tegemine turuosalistele.

(3) Andmevahetusplatvormi kasutamiseks sõlmib turuosaline süsteemihalduriga andmevahetusplatvormi kasutamise lepingu, mille lisa on süsteemihalduri kinnitatud andmevahetusplatvormi kasutamise ja sellega liitumise juhend (edaspidi *andmevahetusplatvormi tehniline juhend*).

(4) Süsteemihalduril on õigus muuta andmevahetusplatvormi infotehnoloogilisi lahendusi ja äriprotsesse andmevahetuse turvalisuse või turuosalistega kokkulepitud ärifunktsioonide tagamiseks. Süsteemihaldur kirjeldab andmevahetuse uuendused andmevahetusplatvormi tehnilises juhendis.

(5) Süsteemihaldur tagab, et andmevahetusplatvormi kaudu on mõõteandmed turuosalisele viivitamatult kättesaadavad.

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

§ 13. EIC-kood

(1) Mõõtepunkti EIC-koodi määramiseks eraldab süsteemihaldur võrguettevõtjale koodivahemiku.

(2) EIC-koodi aluseks on sümbolikombinatsioon, mille vahemiku on võrguettevõtjale andnud süsteemihaldur. Võrguettevõtja omistab mõõtepunkti koodi süsteemihalduri kehtestatud vormi järgides nii, et igal mõõtepunktil oleks unikaalne EIC-kood.

(3) Füüsilisel isikul on EIC-koodi määramise aluseks isikukood, juriidilisel isikul äriregistri kood, isiku- või äriregistri koodita isikul muu unikaalne dokumendinumbr.

- (4) EIC-koodide register asub andmevahetusplatvormil.
- (5) EIC-kood väljastatakse igale turuosalisele andmevahetusplatvormi kaudu.

§ 14. Mõõtepunkti tehnilised andmed andmevahetusplatvormis

(1) Mõõtepunkti kohta kogutavate tehniliste andmete loetelu ja esitamise viis on esitatud andmevahetusplatvormi tehnilises juhendis.
[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

(2) Mõõtepunkti tehnilised andmed peavad sisaldama järgmist teavet:

- 1) mõõtepunkti EIC-kood;
- 2) mõõtmisviisi ja mõõtepunkti tüüp – kas kauglugemisseadmega, kohtlugemisseadmega või virtuaalne mõõtepunkt;
- 3) mõõtepunkti suhtes sõlmitud võrgulepingu kehtivus ja lepingupoolte nimed;
- 4) [kehtetu - RT I, 16.09.2022, 5- jõust. 19.09.2022]
- 5) mõõtepunkti asukoha aadress;
- 6) kas mõõtepunkt on võrguettevõtja teeninduspiirkonna piirimõõtepunkt;
- 7) kas võrguühendus on avatud või suletud;
- 8) muid andmevahetusplatvormi tehnilises juhendis nimetatud tehnilisi andmeid.
[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

(3) Juhul kui tarbijale või tootjale ei ole võrgulepingu alusel paigaldatud mõõtesüsteemi, sisestab võrguettevõtja andmevahetusplatvormi vastava mõõtepunkti virtuaalse mõõtepunktina.

(4) Võrguettevõtja vastutab, et tema sisestatud mõõtepunkti tehnilised andmed andmevahetusplatvormil on igal ajal ajahetkel korrektsed.

§ 15. Bilansiperioodi gaasikoguste määramine

(1) Võrguettevõtja esitab andmevahetusplatvormile kaheasuunalised kauglugemisseadmega varustatud mõõtepunktide mõõteandmed tundide või bilansiperioodide lõikes ja kohtloetavate mõõtepunktide andmed bilansiperioodide lõikes kuupmeetrites ja kilovatt-tundides.
[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

(2) Võrguettevõtja määrab bilansiperioodi gaasikoguse andmed oma võrgu mõõtepunktide kaupa järgmiselt:

- 1) kauglugemisseadme kasutamisel vastavalt mõõteandmetele;
- 2) kohtlugemisseadme kasutamisel põhimõttel, et kohtloetavate mõõtepunktide gaasikoguste summa bilansiperioodis on võrku sisenenud gaasikogus bilansiperioodis, millest lahutatakse maha kauglugemisseadmega mõõtepunktide gaasikoguste summa samas bilansiperioodis;
- 3) kohtlugemisseadmega varustatud mõõtepunkti kogus bilansiperioodis arvutatakse, korrutades kogu arvestusperioodi gaasi koguse antud mõõtepunktis vastaval bilansiperioodil kogu kohtlugemisseadmega varustatud mõõtepunktide gaasi koguse osakaaluga kogu arvestusperioodi kohtlugemisseadmega varustatud mõõtepunktide gaasi kogusest.

§ 16. Andmete esitamine andmevahetusplatvormile

(1) Võrguettevõtja edastab vastavalt andmevahetusplatvormi tehnilisele juhendile andmevahetusplatvormile iga oma mõõtepunkti kohta järgmised andmed:

- 1) käesoleva määruse §-s 14 nimetatud mõõtepunkti tehnilised andmed;
- 2) võrgulepingu puhul võrgu kasutamise lepingu sõlminud turuosalise äriregistri kood või füüsilise isiku puhul isikukood, isiku- või äriregistri koodita isikul muu unikaalne dokumendinumbr;
- 3) muudatused varem edastatud andmetes;
- 4) bilansiperioodide põhised või tundide lõikes mõõteandmed kuupmeetrites ja kilovatt-tundides;
- 5) tarbija kuulumise kohta maagaasiseaduse § 6¹ lõikes 1 nimetatud tarbijarühma.
[RT I, 16.09.2022, 5- jõust. 19.09.2022]

(2) Avatud tarnija edastab andmevahetusplatvormile andmed selle turuosalise gaasimüügi lepingu kehtivusaja kohta, kellele ta avatud tarne teenust osutab.

(3) Võrguettevõtja edastab andmevahetusplatvormile mõõteandmed nende mõõtepunktide kaupa, kus mõõtmine toimub kauglugemisseadmega, igal tööpäeval kella 13.00-ks:

- 1) jooksva kuu eelmistel bilansiperioodidel võrgust võetud gaasi koguse kohta;
- 2) jooksva kuu eelmistel bilansiperioodidel võrku antud gaasi koguse kohta.

(4) Võrguettevõtja edastab andmevahetusplatvormile mõõtepunktide kaupa lõplikud mõõteandmed gaasi koguste kohta iga kuu seitsmendaks kuupäevaks:

- 1) eelmise kuu bilansiperioodidel võrgust võetud gaasi kogus;
- 2) eelmise kuu bilansiperioodidel võrku antud gaasi kogus.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3–4 nimetatud gaasi kogused esitatakse andmevahetusplatvormile nii kuupmeetrites kui ka kilovatt-tundides.

(6) Bilansiportfelli mõõtepunktide tarbimisandmete prognoosimiseks saab avatud tarnija viimase 12 kuu mõõteandmed andmevahetusplatvormilt.

§ 17. Andmete saamine andmevahetusplatvormilt

(1) Võrguettevõtjal on õigus andmevahetusplatvormi kaudu saada järgmisi andmeid:

- 1) mõõtepunkti avatud tarnija EIC-kood;
 - 2) avatud tarne lepingu kehtivuse aeg;
 - 3) turuosalise EIC-kood lepingu sisestamiseks andmevahetusplatvormi.
- [RT I, 29.12.2020, 8- jõust. 01.01.2021]

(1¹) Võrguettevõtja avatud tarnijal ja bilansihalduril on õigus andmevahetusplatvormi kaudu saada:

- 1) võrguettevõtja piirimõõtepunktide kohta §-s 14 nimetatud tehnilisi andmeid ning mõõteandmeid;
- 2) võrguettevõtja võrgukao andmeid;
- 3) bilansivastutuse piirkonda mitte arvatud mõõtepunktide §-s 14 nimetatud tehnilisi andmeid;
- 4) bilansivastutuse piirkonda mitte arvatud mõõtepunktide agregeeritud mõõteandmeid.

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

(1²) Võrguettevõtja nimetatud müüjal on õigus andmevahetusplatvormi kaudu saada:

- 1) avatud tarne lepinguta turuosalise §-s 14 nimetatud mõõtepunkti tehnilisi andmeid;
- 2) tavet avatud tarne lepinguta turuosalise mõõtepunktiga seotud avatud tarne lepingu ja võrguteenuse lepingu kehtivusaja kohta;
- 3) avatud tarne lepinguta turuosalise viimase 12 kuu tunni ja/või päeva põhiseid mõõteandmeid;
- 4) avatud tarne lepinguta turuosalise EIC-kood.

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

(2) Avatud tarnijal on õigus andmevahetusplatvormi kaudu saada avatud tarnijaga gaasimüügi lepingu sõlminud turuosalise või talle andmevahetusplatvormi kaudu selleks õiguse andnud turuosalise kohta järgmisi andmeid:

- 1) turuosalise mõõtepunkti käesoleva määruse § 14 lõikes 2 nimetatud tehnilised andmed;
- 2) turuosalise mõõtepunktiga seotud avatud tarne lepingu kehtivusaja teave;
- 3) viimase 12 kuu mõõteandmed;
- 4) turuosalise EIC-kood.

[RT I, 29.12.2020, 8- jõust. 01.01.2021]

5) käesoleva määruse § 16 lõigetes 3 ja 4 nimetatud andmeid, kui võrguettevõtja ja müüja vahel on sõlmitud arveldusteenuse osutamise leping;

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

6) uue avatud tarne lepingu sõlmimiseks andmeid turuosalise ja temaga seotud uue avatud tarne lepingu mõõtepunktide EIC-koodide ning olemasoleva avatud tarne ja võrgulepingu kehtivusaja ja tingimuste kohta;

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

7) temaga avatud tarne lepingu sõlminud turuosalise §-s 14 nimetatud mõõtepunkti tehnilisi andmeid ja viimase 12 kuu mõõteandmed kehtiva avatud tarne lepingu perioodil ning kolm kuud enne turuosalisega avatud tarne lepingu jõustumist ja kuni kaksteist kuud pärast avatud tarne lepingu lõppemist turuosalisega lepingu perioodi kohta.

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

(3) Müüjal või võrguettevõtjal on õigus saada andmevahetusplatvormi kaudu andmeid tarbija sõlmitud võrgulepingu kehtivusaja kohta, ning selle võrguettevõtja nimi, kellega leping on sõlmitud.

(4) Tarbijal on õigus andmevahetusplatvormi kaudu saada järgmist informatsiooni:

1) tarbija mõõtepunktis sõlmitud võrgulepingu kehtivusaeg ja selle võrguettevõtja nimi, kellega leping on sõlmitud;

2) tarbija mõõtepunktis sõlmitud gaasimüügi lepingu kehtivusaeg ja lepinguosalise nimi;

3) tarbijaga seotud mõõtepunktides mõõdetud gaasikogus;

4) nimekiri avatud tarnijatest, kellele tarbija on andnud õiguse oma mõõtepunkti tehniliste andmete ja mõõteandmete nägemiseks ning kes on tarbija vastavaid andmeid küsinud.

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

(5) Avatud tarnija peab enne avatud tarne lepingu sõlmimist andmevahetusplatvormi kaudu kontrollima, kas sõlmitava lepingu teisel poolel on õigus kõnealuse mõõtepunkti suhtes tarnijat vahetada.

(6) Turuosalisel on õigus saada andmevahetusplatvormilt XML-formaadis tasuta digitaalselt temaga seotud mõõtepunktide andmeid riigi infosüsteemi andmevahetuskihi kaudu teise infosüsteemi.

(7) Tarbijal on õigus saada andmevahetusplatvormi kaudu tasuta digitaalselt temaga seotud mõõtepunktide andmeid ning hallata oma andmete ligipääsuõigusi.

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

(8) Bilansihalduril on õigus andmevahetusplatvormi kaudu saada temaga avatud tarne lepingu sõlminud turuosalise ja tema bilansivastutuse piirkonnas oleva teise avatud tarnija piirkonna kohta järgmisi andmeid:

- 1) bilansivastutuse piirkonna mõõtepunktide ja turuosalise §-s 14 nimetatud mõõtepunkti tehnilised andmed;
- 2) teave turuosalise mõõtepunktiga seotud avatud tarne lepingu, võrguteenuse lepingu kehtivusaja kohta;
- 3) turuosalise viimase 12 kuu tunni ja/või päeva põhised mõõteandmed;
- 4) turuosalise EIC-kood;
- 5) bilansivastutuse piirkonda arvatud mõõtepunktide agregeeritud mõõteandmed temaga lepingu sõlminud turuosaliste kohta.

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

(9) Gaasiettevõtja tagab isikuandmete töötlemise vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88).

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

§ 18. Korrektsiooniperiood ja tarbimiskoguste arvestus

(1) Võrku antud ja võrgust võetud gaasi koguste kohta esitatud andmete erinevuse tuvastamisel tegelikust tarbimisest või tootmisest või mõõtesüsteemi rikke korral korrigeerib võrguettevõtja esitatud mõõteandmeid ja edastab vastava teabe andmevahetusplatvormile, mille kaudu edastatakse korrigeeritud mõõteandmed turuosalise avatud tarnijale.

(2) Võrguettevõtjal on õigus mõõteandmeid korrigeerida tagasiulatuvalt kuni 12 kuud alates mõõtmise esialgselt teostamisest.

(2¹) Võrgust võetud gaasi koguste kohta esitatud mõõteandmeid korrigeerib võrguettevõtja tagasiulatuvalt vähemalt bilansilepinguga määratud korrektsiooniperioodi ulatuses. Kui andmete erinevus on tingitud mõõtesüsteemi rikkest või muust võrguettevõtja tegevusest, korrigeerib võrguettevõtja võrgust võetud gaasi koguste kohta esitatud andmeid lõikes 2 sätestatud perioodi ulatuses.

[RT I, 29.12.2020, 8- jõust. 01.01.2021]

(3) Kui korrigeeritav periood ületab bilansilepinguga määratud korrektsiooniperioodi, esitab võrguettevõtja tarbijale korrigeeriva arve võrguteenuse ja võrguettevõtja avatud tarne raames müüdud gaasi eest. Gaasimüüja arvestab gaasi korrigeeritud tarbimiskogustega ja esitab tarbijale vastavalt korrigeeriva arve.

(4) Korrigeeritud tarbimiskogustega gaasi arve esitatakse vastavalt korrigeeritaval perioodil kehtinud võrgulepingus ja gaasilepingus kehtinud hinnale või võrguettevõtja avatud tarne raames müüdud gaasienergia hinnale.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud korra alusel fikseeritud gaasi tarbimiskogus on suurem, kui tegelikult tarbitud kogus, maksab võrguettevõtja vahekoguse eest gaasimüüjale. Kui käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud korra alusel fikseeritud gaasi tarbimiskogus on väiksem, kui tegelikult tarbitud kogus, maksab gaasimüüja vahekoguse eest võrguettevõtjale.

(6) Lõikes 5 sätestatud korda rakendatakse, kui korrigeeritava perioodi kohta on süsteemihaldur bilanssi selgitanud, kuid gaasimüüja on turuosalisega tasaarvestuse teinud.

4. peatükk Gaasi kvaliteedinõuded

§ 19. Gaasisüsteemi sisestatava gaasi kvaliteet

(1) Gaasisüsteemi sisestatava gaasi kvaliteet peab vastama käesoleva määruse lisa sätestatud nõuetele.

(2) Gaasisüsteemi sisestatava biometaani kvaliteet peab vastama käesoleva määruse lisa ja standardis EVS-EN 16723-1 esitatud või samaväärsetele nõuetele.

(3) Biometaani ülekandevõrku sisestamisel on liitumispunktis lubatav hapnikusisalduse piirväärtus kuni 0,5 moolprotsenti. Sisestatava biometaani hapnikusisalduse täpne piirväärtus fikseeritakse liitumislepingus.

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

(4) Jaotusvõrku sisestamise punktis peab biometaani hapnikusisaldus olema madalam või võrdne 0,5 moolprotsendiga.

(5) Gaasisüsteemi sisestatava gaasi temperatuur peab olema piirides 0–40 Celsiuse kraadi.

(6) Gaasi kvaliteedinõuded on määratud leppetingimustel, milles gaasi absoluutne rõhk on 101,325 kilopaskalit ja gaasi temperatuur 20 Celsiuse kraadi.

5. peatükk

Gaasi mahuühikute teisendamine energiaühikutesse

§ 20. Energiaühikutesse teisendamise lähteandmed

(1) Energiaühikutesse teisendamise lähteandmed on:

- 1) bilansiperioodi gaasi kogus kuupmeetrites;
- 2) bilansiperioodi kohta avaldatud gaasi ülemine kütteväärtus kilovatt-tundides kuupmeetri kohta.

(2) Võrguettevõtja avaldab hiljemalt arvestuskuule järgneva kuu kolmandaks tööpäevaks lõplikud kütteväärtused eelnenud arvestuskuu bilansiperioodide lõikes oma veebilehel. Võrguettevõtja säilitab gaasi ülemise kütteväärtuse andmeid vähemalt viis aastat selle möötmisest arvates.

§ 21. Gaasikoguse teisendamine energiaühikutesse

(1) Gaasikoguse teisendamine energiaühikutesse on gaasikoguse ja gaasi ülemise kütteväärtuse korrutis, mis arvutatakse järgmise valemi alusel:

$$E = H_s \times V,$$

kus:

E – gaasikogus energiaühikutena kilovatt-tundides;

H_s – gaasi ülemine kütteväärtus bilansiperioodil kilovatt-tundides kuupmeetri kohta;

V – mõõdetud gaasikogus bilansiperioodil kuupmeetrites.

(2) Kilovatt-tundide väärtus esitatakse kahe koha täpsusega pärast koma.

6. peatükk Päritolutunnistus

[Kehtetu - RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

§ 22. Päritolutunnistusel esitatavad andmed

[Kehtetu - RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

6¹. peatükk Tarbijate tarbijarühmadesse määramise põhimõtted

[RT I, 16.09.2022, 5- jõust. 19.09.2022]

§ 22¹. Kaitsstud tarbija

(1) Maagaasiseaduse § 6¹lõike 1 punktis 1 nimetatud tarbija on isik, kes on sõlminud võrguteenuse lepingu eraisiku, korteriühistu või aiandusühistu nimele.

(2) Maagaasiseaduse § 6¹lõike 1 punktis 2 nimetatud tarbija selgitab jaotusvõrguettevõtja välja koostöös Konkurentsiametiga.

[RT I, 16.09.2022, 5- jõust. 19.09.2022]

§ 22². Ühiskonna toimimiseks vajalike teenuse osutajast tarbija

Maagaasiseaduse § 6¹lõike 1 punktis 4 nimetatud tarbija on isik, kelle kohta on äriregistrisse või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud vähemalt üks määruse lisas nimetatud Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori kood.

[RT I, 16.09.2022, 5- jõust. 19.09.2022]

§ 22³. Katkestusajaga muu tarbija

(1) Maagaasiseaduse § 6¹lõike 1 punktis 5 nimetatud tarbija on isik, kelle gaasitarbimise füüsiliseks katkestamiseks kulub võrguettevõtjal oma juriidilisest asukohast tarbijani jõudmiseks ning tarbija gaasitarbimise katkestamiseks mitte rohkem kui kuus tundi.

(2) Maagaasiseaduse § 6¹ lõike 1 punktis 6 nimetatud tarbija on isik, kelle gaasitarbimise füüsiliseks katkestamiseks kulub võrguettevõtjal oma juriidilisest asukohast tarbijani jõudmiseks ning tarbija gaasitarbimise katkestamiseks vähemalt kuus tundi.
[RT I, 16.09.2022, 5- jõust. 19.09.2022]

6². peatükk Solidaarsuslepingu täitmise kord

[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

§ 22⁴. Solidaarsuslepingu rakendamine

(1) Süsteemihaldur võib hädaolukorras teha Kliimaministeeriumile ja Konkurentsiametile ettepaneku rakendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1938 artiklis 13 nimetatud solidaarsuslepingut.

(2) Solidaarsuslepingu rakendamisel osalevad Kliimaministeerium, Konkurentsiamet ja süsteemihaldur.
[RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

§ 22⁵. Süsteemihalduri ülesanded solidaarsuslepingu rakendamisel

Süsteemihaldur täidab solidaarsuslepingu rakendamisel järgmisi ülesandeid:

- 1) menetleb ja annab hinnangu teise liikmesriigi esitatud solidaarsustaotlusele;
 - 2) tagab, et solidaarsuslepingu alusel teise liikmesriigi tarbija soetatud gaas jõuab teise liikmesriigi gaasisüsteemi;
 - 3) vahendab solidaarsuslepingu alusel teise liikmesriigi soetatud gaasi eest tasumist.
- [RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

§ 22⁶. Konkurentsiameti ülesanded solidaarsuslepingu rakendamisel

Konkurentsiamet täidab solidaarsuslepingu rakendamisel järgmisi ülesandeid:

- 1) valmistab ette teisele liikmesriigile esitatava solidaarsustaotluse ning esitab selle Kliimaministeeriumile;
 - 2) analüüsib teiselt liikmesriigilt laekunud solidaarsustaotluse põhjendatust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2017/1938 toodud põhimõtete järgi;
 - 3) lahendab pooltevahelisi vaidlusi maagaasiseaduse § 39¹ lõike 4 kohaselt.
- [RT I, 22.08.2023, 2- jõust. 25.08.2023]

7. peatükk Rakendussätted

[RT I, 26.06.2019, 11- jõust. 01.01.2020]

§ 23. Määruse jõustumine

Määrust rakendatakse alates 2017. aasta 1. augustist.

§ 24. Mõõtesüsteemi kauglugemise funktsioonile ülemineku tähtaeg

Paragrahvis 2¹ sätestatud kohustuse tagab võrguettevõtja hiljemalt 1. jaanuarist 2021. aastal.
[RT I, 26.06.2019, 11- jõust. 01.01.2020]

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/55/EÜ (ELT L 211, 14.08.2009, lk 94–136), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1999 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1–77) ja direktiiviga (EL) 2019/692 (ELT L 117, 03.05.2019, lk 1–7).
[RT I, 29.12.2020, 8- jõust. 10.01.2021]

[Lisa](#) Gaasisüsteemi sisestava gaasi kvaliteeditingimused

[Lisa](#) EMTAK koodide loetelu
[RT I, 16.09.2022, 5- jõust. 19.09.2022]